

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL L.C. SKUNDO**

2020 m. rugsėjo 7 d. Nr. S- 165 (7-140/2020)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš komisijos pirmininkės Editos Galiauskaitės, narių Evaldo Raistensčio, Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės (pranešėja), išnagrinėjo L.C. (toliau – Pareiškėjas) 2020-07-07 gautą ir 2020-07-27 patikslintą skundą (toliau – Skundas) dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Atsakovas, Inspekcija, centrinis mokesčių administratorius) 2020-06-08 sprendimo Gražinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-252843 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Atsakovo atstovė I.M. ir atsakovo atstovė A.N. 2020-08-25 dalyvavo Komisijos posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė :

Inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 87 ir 111 straipsniais, mokesčių įstatymais, Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo) taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų gražinimo (įskaitymo)“ ir išnagrinėjusi Pareiškėjo 2020 m. birželio 5 d. Prašymą gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinį nusižengimą permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. (17.16-40) GES-280346 (toliau – Prašymas), Sprendimu nusprendė negražinti (neįskaityti) 25 Eur permokos.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos Sprendimu, Komisijai pateikė Skundą.

Pareiškėjas nurodo, kad 2020-06-05 pateikė Prašymą gražinti paveldėtą žyminį mokestį pagal 2019-01-28 Kauno apylinkės teismo nutartį (civilinė byla Nr. 2-4437-188/2019), pagal kurią Inspekcija įpareigota gražinti R.C. 300 Eur žyminį mokestį, sumokėtą A.C. trimis mokėjimais (2018-10-12 – 50 Eur, 2018-07-19 – 100 Eur, 2019-01-11 – 150 Eur). Nurodo, kad po R.C. mirties (2019-03-20) liko keturi įpėdiniai, kurie turi paveldėti mirusiojo turtą ir / ar jo dalį ir perimti jo išsiskolinimus ir prievolės pagal išduotą notaro paveldėjimo teisės liudijimą pagal įstatymą (vaikams) ir nuosavybės teisės liudijimą (sutuoktiniui).

Pareiškėjas nurodo, kad 2019-07-09 antstolio sudarytame turto apyraše nurodytas R.C. priklausantis turtas, kuriame, be kita ko, nurodytos ir jam gražintinos sumos, taip pat 2020-05-28 Kėdainių rajono 3-iojo notarų biuro notarės išduotas paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimas (...), kuriame taip pat yra nurodytas paveldimas turtas.

Pareiškėjas nurodo, kad žyminis mokestis gražinamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 87 straipsniu, todėl gražinti žyminį mokestį galima tik tuo atveju, jei nustatyta tvarka pateikiama atitinkama teismo nutartis su nurodymu gražinti atitinkamo dydžio ir datos žyminį mokestį, teismo nutartyje nurodytam asmeniui, kitam asmeniui galima gražinti,

pateikus asmens, kuriam yra grąžintinas žyminis mokestis, raštišką sutikimą, kad žyminis mokestis gali būti grąžinamas kitam asmeniui, o asmeniui mirus, jo įpėdiniams pateikiant paveldėjimo dokumentus, t. y. paveldėjimo teisės liudijimą ir / ar nuosavybės teisės liudijimą.

Pareiškėjas prašo panaikinti A.C. 2019-08-09 prašymą Nr. (17.16-40) GES-377489 kaip neteisėtą; panaikinti Inspekcijos 2019-08-20 sprendimą grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1036772, kuriuo nuspręsta A.C. grąžinti 300 Eur žyminio mokesčio ir paaiškinti, kokių pagrindų A.C. buvo grąžinti Pareiškėjo paveldėti žyminio mokesčio mokėjimai; priimti sprendimus dėl neatsakingų darbuotojų, priimančių galimai neteisėtus sprendimus Inspekcijos vardu, kompetencijos ir pareigų užėmimo; nenagrinėti Skundo dalyje dėl 200 Eur žyminio mokesčio, sumokėto A.C., grąžinimo.

Inspekcija ginčijamame Sprendime nurodė, kad žyminis mokestis grąžinamas vadovaujantis CPK 87 straipsniu, todėl grąžinti žyminį mokestį galima tik tuo atveju, jei nustatyta tvarka pateikiama atitinkama teismo nutartis su nurodymu grąžinti atitinkamo dydžio ir datos žyminį mokestį.

Inspekcija Sprendime nurodė, kad pagal pateiktą 2019-01-28 Kauno apylinkės teismo nutartį Nr. 2-4437-188/2019, 2018-07-19 mokėtas 100 Eur, 2018-10-12 mokėtas 50 Eur ir 2019-01-11 mokėtas 150 Eur (iš viso 300 Eur) žyminis mokestis grąžintas šio mokesčio mokėtojui A.C. (2019-08-20 Sprendimas grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1036772 pagal A.C. 2019-08-09 prašymą Nr. (17.16-40) GES-377489), todėl 25 Eur Pareiškėjui negrąžinami.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo Skundas dalyje dėl Inspekcijos Sprendimo tenkintinas, panaikinant ginčijamą Sprendimą, kitoje dalyje paliekamas nenagrinėtu.

Dėl Pareiškėjo Skundo dalies, susijusios su Inspekcijos Sprendimu

Pareiškėjas Skunde Komisijai ginčija Inspekcijos Sprendimą, kuriuo buvo netenkintas Pareiškėjo Prašymas grąžinti 25 Eur žyminį mokestį.

Inspekcija 2020-08-10 informavo Komisiją, kad tenkindama Pareiškėjo Prašymą, 2020-07-22 mokėjimo nurodymu Nr. 644 Pareiškėjui į sąskaitą LT097044060008168403, esančią ABV SEB banke, pervedė 25 Eur. Inspekcijos atstovė Komisijos posėdžio metu pažymėjo, kad Inspekcijai patenkinus Pareiškėjo Prašymą ir 2020-07-22 grąžinus 25 Eur žyminį mokestį, neliko mokestinio ginčo, kilusio tarp Pareiškėjo ir Inspekcijos, objekto.

Pareiškėjo atstovė Komisijos posėdžio metu patvirtino, kad Pareiškėjo Prašymas buvo patenkintas, Pareiškėjas gavo pagal jo Prašymą Inspekcijos 2020-07-22 pervestus 25 Eur ir dėl grąžinimo pretenzijų neturi. Pareiškėjo atstovė Komisijos posėdžio metu akcentavo, kad skundžiamas sprendimas nebuvo panaikintas, todėl nepriklausomai nuo to, kad Pareiškėjo Prašymas dėl Inspekcijos Sprendimo buvo tenkintas ir 25 Eur faktiškai į Pareiškėjo sąskaitą buvo gauti, toks Inspekcijos veiksmas, t. y. pinigų pervedimas Pareiškėjui laikytinas neteisėtu.

Komisija pažymi, kad pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 14 straipsnio 2 dalį žyminis mokestis pagal MAĮ administruojamas tik tiek, kiek tai nustatyta CPK. Vadovaujantis CPK 87 straipsnio 3 dalimi žyminį mokestį grąžina Inspekcija, remdamasi teismo nutartimi, kuri byloje nagrinėjamu atveju buvo priimta iki mirusiojo asmens (R.C.), kurio paveldėtojas yra ir Pareiškėjas, mirties. Remiantis Mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo) taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. VA-186 „Dėl mokesčių mokėtojo permokos (skirtumo) ar nepagrįstai išieškotų sumų grąžinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės) 10.6. punktu palikėjo permokėti mokesčiai sugrąžinami įpėdiniams. Pagal bylos aplinkybes Byloje nagrinėjamu atveju tarp šalių nekyla ginčo dėl Pareiškėjo paveldėtos turtinės teisės, kylančios iš Inspekcijai atliktos įmokos, fakto ir apimtys.

Komisija pažymi, kad pagal MAĮ 34 straipsnį („Mokesčių administratoriaus veiksmų įforminimas“) mokesčių administratorius (jo pareigūnas), atlikdamas savo funkcijas ir įgyvendindamas jam šio Įstatymo suteiktas teises, atliekamus veiksmus įformina sprendimais ir kitais dokumentais, kurių formas ir užpildymo tvarką nustato centrinis mokesčių administratorius. Atsižvelgiant į šią

nuostatą, permokos pervedimas Pareiškėjui turėjo būti įformintas sprendimu. Pagal Komisijos prašymą Inspekcija informavo, jog paaiškėjus papildomoms aplinkybėms dėl įpėdinių turtinių teisių, kylančių iš paveldėjimo teisinių santykių, susiformavusių pagal paveldėjimo teisės pagal įstatymą liudijimą, kuriame taip pat yra nurodyta turtinė teisė į žyminio mokesčio permoką, užfiksuotą 2019 m. liepos 19 d. antstolio A.Š. sudarytu turto apyrašu, vadovaujantis CPK 87 straipsniu ir Taisyklėmis buvo nustatyta, kad L.C. privaloma grąžinti 25 EUR žyminio mokesčio. Inspekcija paaiškino, kad Inspekcijos Mokestinių prievolių departamentas 2020 m. liepos 13 d. raštu Nr. (17.8-40 E) 277-366 „Dėl žyminio mokesčio permokos grąžinimo R.C. įpėdiniams“ kreipėsi dėl 25 EUR žyminio mokesčio grąžinimo L.C. Inspekcija 2020 m. liepos 22 d. mokėjimo nurodymu Nr. 644 pervedė 25 EUR L.C. pagal Inspekcijos Vidinių procedūrų valdymo skyriaus 2020 m. liepos 16 d. pateiktą pavedimą Nr. (8.12-05) RFA-6551 „Sąskaita apmokėjimui – L.C., NAD 08“, kurios pagrindas yra Inspekcijos Nepriemokų administravimo departamento 2020 m. liepos 15 d. raštas Nr. (23.15-08) 318-762 „Dėl žyminio mokesčio permokos grąžinimo R.C. įpėdiniams“ (informacija pridedama prie bylos).

Komisija, atsižvelgdama į tai, kad Inspekcija faktiškai patenkinio Pareiškėjo prašymą ir tuo pačiu pripažino, kad Prašymo nagrinėjimo metu Inspekcija neįvertino papildomų aplinkybių, susijusių su paveldėjimo santykiais, t. y. Komisijos vertinimu, suklydo priimdama skundžiamą sprendimą, konstatuoja, kad priimtas Inspekcijos sprendimas neatitinka aptartų teisės aktų reikalavimų, todėl yra naikintinas.

Komisija papildomai pastebi, kad Sprendime nurodytas pagrindas negrąžinti žyminio mokesčio Pareiškėjui siejamas su to paties mokesčio grąžinimu kitam asmeniui – A.C., todėl panaikinus Sprendimą dėl Pareiškėjo skundo, Inspekcija teisės aktų nustatyta tvarka privalo imtis veiksmų dėl per didelės žyminio mokesčio dalies grąžinimo kitam asmeniui.

Dėl Pareiškėjo Skundo dalies, susijusios su Inspekcijos 2019-08-20 sprendimu grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1036772

Pareiškėjas skunde išdėsto reikalavimus, susijusius su A.C. 2019-08-09 prašymu Nr. (17.16-40) GES-377489 ir Inspekcijos 2019-08-20 sprendimu grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1036772, kuriuo nuspręsta A.C. grąžinti 300 Eur žyminį mokesį. Pareiškėjas reikalauja panaikinti 2019-08-09 A.C. prašymą Nr. (17.16-40) GES-377489 ir šį prašymą tenkinantį sprendimą, paaiškinti, koku pagrindu A.C. buvo grąžinti Pareiškėjo paveldėti žyminio mokesčio mokėjimai.

Komisija pažymi, kad MAĮ 2 straipsnio 22 dalyje yra nurodyta, kad mokestiniai ginčai – ginčai, kylantys tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokestis, taip pat dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą).

MAĮ 151 straipsnis nustato, kad Komisija nagrinėja mokestinius ginčus, kylančius tarp mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus; mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus mokestinius ginčus dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimų, priimtų išnagrinėjus mokesčių mokėtojų skundus dėl vietos mokesčių administratoriaus sprendimų; mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus mokestinius ginčus, kai centrinis mokesčių administratorius per šio įstatymo nustatytus terminus nepriėmė sprendimo dėl mokestinio ginčo.

Komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-09-02 nutarimu Nr. 1119 (Žin., 2004, Nr. 136-4946) (toliau – Nuostatai), 36.1 punkte nustatyta, kad Komisija sprendimu palieka mokesčių mokėtojo skundą nenagrinėtą, jeigu skundas nepriklauso Komisijos kompetencijai.

Kaip nurodyta anksčiau išdėstytoje teisės aktų nuostatose, Komisija pagal jai suteiktą kompetenciją nagrinėja tik mokestinius ginčus, kylančius tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus. Pareiškėjo ginčo motyvai, išdėstyti šioje Skundo dalyje, yra susiję su Inspekcijos 2019-08-20 sprendimu Nr. 331-1036772, priimtu kito mokesčių mokėtojo, t. y. A.C., atžvilgiu ir šis sprendimas Pareiškėjui jokių materialinių teisių ir pareigų mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo srityje nesukelia, todėl konstatuotina, kad Pareiškėjo inicijuojamas ginčas dėl Inspekcijos 2019-08-20 sprendimo Nr. 331-1036772 nėra tarp Inspekcijos ir Pareiškėjo kilęs mokestinis ginčas.

Pažymėtina, kad A.C. ginčo dėl šio sprendimo neinicijavo, nei Pareiškėjas, nei jo atstovė Komisijai nepateikė įgaliojimų tokį mokestinį ginčą inicijuoti. Todėl Komisija, atsižvelgdama į išdėstytas aplinkybes, Pareiškėjo Skundo dalį, susijusią su Inspekcijos 2019-08-20 sprendimo Nr. 331-1036772 A.C. grąžinti 300 Eur žyminį mokestį, pagrįstumu, palieka nenagrinėta.

Dėl skundo dalies, susijusios su kitais Pareiškėjo reikalavimais

Pareiškėjas skunde prašo priimti sprendimus dėl darbuotojų, Inspekcijos vardu priimančių galimai neteisingus sprendimus, kompetencijos ir pareigų užėmimo.

Komisija Pareiškėjo šioje Skundo dalyje išdėstytus argumentus vertina kaip nesusijusius su mokestiniu ginču, todėl, vadovaudamasi anksčiau išdėstytomis teisės aktų nuostatomis, šią Pareiškėjo Skundo dalį palieka nenagrinėta.

Komisija paaiškina Pareiškėjui, kad pagal MAĮ 144 straipsnį mokesčių mokėtojas turi teisę apskusti bet kurį mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksma arba neveikimą. Pagal MAĮ 146 straipsnio 1 dalį skundai dėl mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) sprendimų, nurodytų šio įstatymo 145 straipsnyje, jų nepriėmimo, taip pat skundai, kuriais mokestiniai ginčai nesprenžiami iš esmės, nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) nustatyta tvarka.

Pagal ABTĮ 5 straipsnio 1 dalį, kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė ar įstatymų saugomas interesas. Šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punkte įtvirtinta, jog teismas imasi nagrinėti administracinę bylą pagal asmens arba jo atstovo, kuris kreipiasi, kad būtų apginta jo teisė arba įstatymų saugomas interesas, skundą. Administracinių bylų teisenos įstatymo 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto teisės akto ar veiksmo (neveikimo), taip pat dėl viešojo administravimo subjekto vilkinimo atlikti veiksmus turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės tarnautojus ir pareigūnus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Taigi, administraciniai teismai nagrinėja administracines bylas dėl viešojo administravimo subjektų priimtų teisės aktų, taip pat veiksmų (neveikimo), darančių įtaką asmenų teisėms ar įstatymų saugomiems interesams, teisėtumo. Kai skundžiamas aktas ar veiksmas asmeniui teisinių pasekmių nesukelia, jis negali būti ginčo administraciniame teisme objektu (pvz., LVAT 2008 m. rugsėjo 25 d. nutartį adm. byloje Nr. AS-525–540/2008; 2009 m. liepos 10 d. nutartį adm. byloje Nr. AS-146–391/2009; 2010 m. balandžio 6 d. nutartį adm. byloje Nr. AS-822-172/2010; 2011 m. kovo 17 d. nutartį adm. byloje Nr. A-442-1238/2011, 2011 m. liepos 7 d. nutartį adm. byloje Nr. A-442-2341/2011).

Komisija pažymi, kad pagal MAĮ 146 straipsnio 1 dalį, ABTĮ (2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2399 redakcija) 17 straipsnio 1 dalies 1 punktą, 20 straipsnio 1 dalį, 27 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 1 dalį, 31 straipsnio 1 dalį, Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (2016-06-02 įstatymo Nr. XII-2400 redakcija) 2 straipsnio 1 dalį, 5 straipsnio 1 dalį, 8 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su mokesčių administratoriaus sprendimu dėl veiksmų, nepatenkančių į mokestinio ginčo kategoriją, per 1 mėnesį nuo jo gavimo dienos turi teisę šį sprendimą apskusti pasirinktinai Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) arba Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 146 straipsnio 1 dalimi, 151 straipsniu, 155 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 103 straipsnio 1 dalies 4 punktu, Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuostatų 36.1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Panaikinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2020-06-08 sprendimą Grąžinti (įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-252843.

2. Pareiškėjo 2020-07-07 gauto ir 2020-07-27 patikslinto skundo dalį, susijusią su Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2019-08-20 sprendimu grąžinti

(įskaityti) permoką (skirtumą) ar nepagrįstai išieškotas sumas Nr. 331-1036772 bei 2020-07-07 gauto ir 2020-07-27 patikslinto skundo dalį, susijusią su kitais reikalavimais, palikti nenagrinėta.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskųsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskųsti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, sprenddami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 3 dalį, 29 straipsnio 1 dalį ir 31 straipsnio 1 dalį mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su šio Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo 2 punktu, per 1 mėnesį nuo jo gavimo dienos turi teisę apskųsti jį Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius).

Komisijos pirmininkė	Edita Galiauskaitė
Komisijos narys	Evaldas Raistenskis
Komisijos narys	Andrius Venius
Komisijos narė	Vilma Vildžiūnaitė